

LEKCE HVCM Z UČEBNIC MY JSME SVĚT

Hodnotové vzdělávání Cyril Mooney nabízí ucelené kurikulum pro Osobnostně-sociální výchovu v souladu s novým RVP ZV. Lze jej využít v předmětové, integrované i tematické výuce.

Učitelům poskytujeme podporu formou kurzů a metodických materiálů. Základním nástrojem jsou učebnice *My jsme svět* (10 sešitů pro žáky od 1. třídy ZŠ po střední školu), které obsahují celkem 160 tematických lekcí.

Lekce systematicky rozvíjejí očekávané výsledky učení v těchto oblastech:

- **Sebehodnota** - porozumění vlastním potřebám, emocím a hodnotám, rozvoj silných stránek, seberegulace, zvládání stresu a náročných situací
- **Vztah k druhým i světu** - empatie, všímatost, ohleduplnost, respekt k odlišnostem, laskavost, spolupráce, vztah k duchovnímu rozměru života
- **Odpovědnost** - odpovědné rozhodování a svobodná volba, práce s pravidly, právy a povinnostmi, hledání osobního směřování
- **Pomoc a solidarita** - zájem o druhé, ochota pomáhat, schopnost požádat o pomoc, rozvoj sounáležitosti

Pro zakoupení učebnic je nutné absolvovat Základní kurz hodnotového vzdělávání.

2. STUPEŇ

PŘIJETÍ SAMA SEBE

(Učebnice 6 Prohlubování zájmu, lekce 7)

7 Přijetí sebe sama

Představte si, že máte štěstího strýčka, který je ochotný dát vám, cokoliv si přejete, bez ohledu na to, jak drabě nebo náročně je to přání.
Vypovzte si seznam všech věcí, které byste od něj chtěli. Může být tak dlouhý, jak si přejete.

Můj strýček, dovolím si...

Průzkoumávejte svůj seznam a zamyslete se nad tím, proč jste jednotlivé položky zapsali.

- Kolik z nich by si vybrala většina chlapců?
- Kolik z nich by si vybrala většina dívek?
- Je něco, co jste chtěli, ale nenapsali jste to, protože jste se báli, že se vám budou ostatní smát?

Označte tyto věci různými barvami nebo odlišnými symboly.

Pracujte ve dvojici a ukažte si vášjemě svět seznamy a odpovědi na otázku: Popovídejte si o tom, zda věci, které chcete, jsou typicky chlapčácké nebo dívčí.

Mezi 10 věcí, o nichž si nejvíce přejete...

29

Jaký vliv má podle vás to, že jste **Meč nebo hleba** na to, po čem toužíte nebo na vaše chování? Pokušte se společně zjistit, proč to tak je.
Posaďte se zase sami a uvažujte o své situaci. Zapište se sami sebe, zda jste spokojeni s tím, že jste chlapček nebo dívka. Uveďte důvody pro svou odpověď.

Ve skupinách sdělte, co jste napsali a proč to zrovna tak chcete.
Lidé mají různé představy o tom, v čem jsou dívky a chlapci odlišní, jak by se měli chovat a co by měli nebo neměli dělat.
Proč to tak je? Diskutujte o tom.
Podívejte se na následující seznam slov a frázi. Týkají se vlastností, chování a schopností. Které z nich se báte užívají spíše pro chlapce a které pro dívky?

bezcitní	něžní	hlušní	odvážní
netaktní	zvláštní	hrubí	klidní
mírumilovný	nerozhodný	mírní	špatní
silný	plachý	hodný na děti	v matematice
jemný	citlivý	slabí	

Některí...
mají zájem o obléčení
se často perou
dělají ruční práce

si hrají s vlničky
nikdy nepláčou
opravují věci

rádi uklízí
se často zasní
chozí ven sami

29

OVU OSOBNOSTNĚ-SOCIÁLNÍ VÝCHOVY:

Reflektuje různé formy mezilidských vztahů, společné znaky a odlišnosti u sebe a druhých.

(CSP-OSV-001-ZV9-006)

Určeno pro 6. třídu ZŠ

ANOTACE:

Lekce rozvíjí uvědomění si sebe samého jako člena lidské společnosti. Žák se zamyslí nad tím, jakým způsobem se lidé sdružují do skupin - podle jakých znaků a proč takové skupiny tvoříme (ženy, muži, děti, chudí, bohatí, gramotní, negramotní...). Žák zjistí, jaké vlastnosti, potřeby a role se těmto skupinám přisuzují a do jaké míry se s těmito kategoriemi identifikuje. Zamyslí se nad tím, jaké mohou mít stereotypní představy dopady na člověka, který se s nimi neztotožňuje.

ROZVÍJENÉ HODNOTY:

- Vnímavost a citlivost vůči sobě i druhým
- Respekt k odlišnostem
- Rovnost mužů a žen
- Přijetí vlastní individuality

KONKRÉTNÍ CÍLE LEKCE (ŽÁK):

- pojmenuje různé skupiny lidí, do kterých se lidé zařazují (např. podle věku, pohlaví, schopností, majetku)
- popíše, jaké vlastnosti nebo očekávání se těmto skupinám často přisuzují
- rozpozná jednoduché stereotypy spojené s některými skupinami
- vyjádří, do jakých skupin patří a s čím se ztotožňuje nebo neztotožňuje
- uvede příklad, kdy může být stereotyp pro někoho omezující nebo nespravedlivý

DLOUHODOBÉ CÍLE (ŽÁK):

- rozvíjí uvědomění vlastní identity a přijímá svou jedinečnost
- učí se respektovat odlišnosti mezi lidmi bez předsudků
- uvědomuje si vliv stereotypů na chování a vztahy mezi lidmi
- buduje postoj rovnosti a respektu (např. mezi muži a ženami)

KRITÉRIA ÚSPĚCHU (pro hodnocení nebo portfolio)

Jak poznáme, že se cíle naplnily?

ŽÁK:

- uvede 2-3 příklady skupin, do kterých se lidé zařazují
- popíše, podle čeho lidé tyto skupiny vytvářejí
- rozpozná alespoň jeden stereotyp spojený s určitou skupinou
- uvede příklad, kdy může být stereotyp nespravedlivý nebo omezující
- pojmenuje, do jakých skupin patří, a vyjádří, s čím se ztotožňuje / neztotožňuje
- vyjádří, proč je důležité respektovat odlišnosti mezi lidmi

Předchozí a navazující lekce v učebnicích

My jsme svět rozvíjející přijetí sebe sama, formování vlastní identity a respekt k odlišnostem:

- 1. třída: **Lekce Neviditelné ruce**
- 2. třída: **Lekce Bavíme se společně**
- 3. třída: **Lekce Jak rostu**
- 4. třída: **Lekce Jak se cítí ostatní**
- 5. třída: **Lekce Jsem výjimečný**
- 6. třída: **Lekce Kdo jsem?**
- 7. třída: **Lekce Nechte zářit svůj talent**
- 8. třída: **Lekce Pohled na sebe**
- 9. třída: **Lekce Sebedůvěra, Jsem to já** nebo **Dívky a chlapci**

HODNOTOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ A DOVEDNOSTI PRO ŽIVOT

My jsme svět

6. Prohlubování zájmu

AUTORKA PŮVODNÍ UČEBNICE
Nandita Bir

HLAVNÍ ŠÉFREDAKTORKA
Sestra Cyril Mooney (IBVM)

Tvoje jméno:

ILUSTRACE Michaela Režová

Jaký vliv má podle vás to, že jste **kluk** nebo **holka**, na to, po čem toužíte nebo na vaše chování? Pokuste se společně zjistit, proč to tak je.

Posaďte se zase sami a uvažujte o své situaci. Zeptejte se sami sebe, zda jste spokojení s tím, že jste chlapec nebo dívka. Uveďte důvody pro svou odpověď.

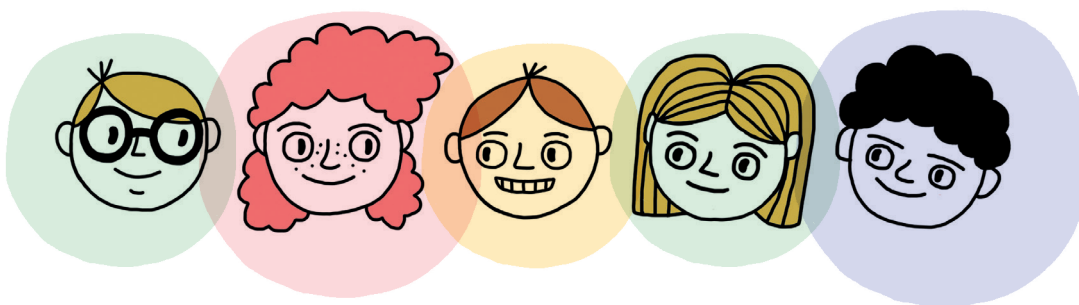
Ve skupinách sdílejte, co jste napsali a proč to zrovna tak cítíte.

Lidé mají různé představy o tom, v čem jsou dívky a chlapci odlišní, jak by se měli chovat a co by měli nebo neměli dělat.

Proč to tak je? Diskutujte o tom.

Podívejte se na následující seznam slov a frází. Týkají se vlastností, chování a schopností.

Které z nich se běžně užívají spíše pro chlapce a které pro dívky?

Lidé mohou být...

bezcitní

něžní

hloupí

odvážní

netaktní

závislí

hrubí

klidní

mírumilovní

nerozhodní

mírní

špatní

silní

plačtiví

hodní na děti

v matematice

jemní

citliví

slabí

Někteří...

mají zájem o oblečení

si hrají s vláčky

rádi uklízejí

se často perou

nikdy nepláčou

se často zasní

dělají ruční práce

opravují věci

chodí ven sami

Označte jednotlivé vlastnosti na předchozí straně různými barvami nebo symboly, a tím rozlište typický druh chlapeckého nebo dívčího chování a jednání.

Zkuste svůj názor podpořit i zprávami a články, které vyhledáte v časopisech, novinách nebo na internetu.

Se skupinou napište článek o tom, jak lidé očekávají, že se budou chlapci a dívky chovat. V druhé části svého článku uveďte, s čím souhlasíte a s čím ne. Svě názory zdůvodněte.

Vyberte ze své skupiny jednoho, který váš článek přečte celé třídě. K vysvětlení může použít sesbírané texty z novin a časopisů. Presentaci můžete připravit např. jako panelovou diskuzi nebo televizní rozhovor.

V **panelové diskuzi** sedí mluvčí čelem ke třídě. Jeden člověk představí svůj názor. Poté mohou další klást otázky nebo oponovat. Na konci se otevírá prostor k diskuzi v celé třídě.

S učitelem a spolužáky si popovídejte o tom, proč je důležité sami sebe přijmout takové, jací jsme.

- Co se stane, když to neuděláme?
- Co to znamená, když lidé řeknou třeba...

JSI MĚKKOTA!
TY JSI ALE DRSNÁ!

- Je fér a správné tvrdit, že by kluci neměli projevovat city nebo plakat?

- Co znamená, když se holka chová nebo vypadá „jako kluk“ nebo kluk „jako holka“? Mohou být tyto role zaměněny? Jak?
- Do jaké míry jsou vaše chlapecké nebo dívčí postoje ovlivněny událostmi z vašeho raného dětství nebo rodinným zázemím?

Také si promluvte o tom, proč některé společnosti věří, že jedno pohlaví je důležitější než druhé. Co si o tom myslíte?

Uvažujte o svém životě z pohledu chlapce nebo dívky.

Snažte se vzpomenout si na důležité věci, které jste v poslední době udělali. Přemýšlejte o tom, zda to, co jste udělali, bylo typicky chlapecké nebo dívčí jednání.

Co byste mohli udělat pro to, abyste byli úplně spokojeni s tím, že jste chlapci, nebo dívky?

Napište to tady:

.....

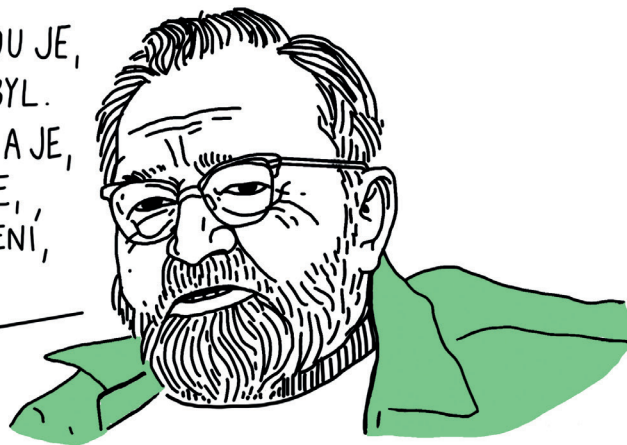
.....

.....

Takhle to viděl herec
a spisovatel Jan Werich:

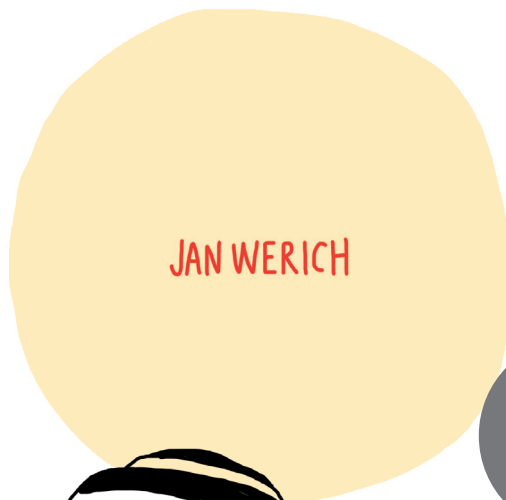
KDYŽ UŽ ČLOVĚK JEDNOU JE,
TAK MÁ KOUKAT, ABY BYL.
A KDYŽ KOUKÁ, ABY BYL, A JE,
TAK MÁ BÝT TO, CO JE,
A NEMÁ BÝT TO, CO NENÍ,
JAK TOMU V MNOHA
PŘÍPADECH JE.

1

2

O CHYTRÉ ŽENSKÉ JE NOUZE.
KONEČNĚ O CHYTRÉ MUŽSKÉ
ZROVNA TAK.

JAN WERICH

31

3

ČLOVĚK MÁ DĚLAT TO, CO UMÍ,
CO POTŘEBUJE KE ŠTĚSTÍ.

Zapamatujte si jeden z Werichových citátů. Zkuste si na něj vzpomenout, až budete mít
příště pocit, že věci nejsou tak, jak byste si je představovali. S úsměvem se třeba dostaví
i schopnost přijmout sebe sama se vším, co k vám patří.

Můžete tyto úsměvné ale moudré Werichovy výroky pověsit
pro inspiraci ostatním ve škole.